

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

**«УКРАЇНА У СВІТОВИХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ:
КУЛЬТУРА, ЕКОНОМІКА, СУСПІЛЬСТВО»**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

22–23 березня 2023 року

Реєстрація Міністерства освіти і науки України
Лист ІМЗО №21/08-53 від 19.01.2023

Тези доповідей

Частина 4

КИЇВ 2023

УДК 33+316.7](477)
Е 457

*Друкується за рішенням Вченої ради
Київського університету культури
(протокол № 9 від 6 березня 2023 р.)*

Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23–24 березня 2023 р. / М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023, Част. 4. 175 с.

Збірник містить наукові тези Міжнародної науково-практичної конференції «Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство», яка відбулася 23–24 березня 2023 р. Спів організатори: Інститут модернізації змісту освіти; Батумський державний університет мистецтв, Грузія; Вища школа менеджменту у Варшаві, Польща. Матеріали охоплюють певні підсумки наукових досліджень провідних учених України та країн-учасниць конференції, а також доробки докторантів, аспірантів, магістрантів і будуть цікавими й корисними для широкої наукової громадськості, фахівців економічної та соціокультурної сфери, викладачів, аспірантів, студентів.

Матеріали подано в авторській редакції
©Київський університет культури, 2023
© Автори тез, 2023

<i>Ишук Л. І., Марчишин С. О.</i>	ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	43
<i>Ключник Л. В.</i>	ЕКОНОМІЧНА ПОВЕДІНКА ДОМОГОСПОДАРСТВ: РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ТА ВИКОРИСТАННІ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ	45
<i>Косенко С. А., Перерва П. Г.</i>	МЕТОДОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	48
<i>Мареха І. С., Косяченко Ф. І.</i>	КЛАСИФІКАЦІЯ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ТУРИЗМІ	51
<i>Maslak M.V.</i>	INTELLIGENT TECHNOLOGIES AS A FACTOR OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE	54
<i>Патицька Х. О.</i>	ЕКОНОМІЧНИЙ ДОСТУП НАСЕЛЕННЯ ДО ПРОДОВОЛЬСТВА: ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОБЛЕМИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	57
<i>Пристемський О. С., Себро О. О.</i>	КОНТРОЛЬ ЗА ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	60
<i>Сакун А. Ж.</i>	ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ	62
<i>Сакун А. Ж., Гонтарук А. Г.</i>	ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНИХ ВИМОГ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	65
<i>Сакун А. Ж., Лопушенко І. П.</i>	ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ	68
<i>Синюра-Ростун Н. Р.</i>	ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ЕКСПОРТУ ЯК ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	71
<i>Скопенко Н. С., Кириченко О. М.</i>	СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗЕД УКРАЇНИ	73
<i>Шведун В. О., Ігнат'єв О. М.</i>	ВИЗНАЧЕННЯ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ І КРИТЕРІЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	77
<i>Якушева О. В.</i>	СТРУКТУРНІ ОЗНАКИ КОНВЕРГЕНЦІЇ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ	79

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України №64/2022 від 24 лютого 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 10.02.2023).
2. Семенець А.О. *Внутрішній контроль та система внутрішнього контролю в контексті міжнародного бізнесу: формалізація дефініцій*. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2021. № 1. Вип. 9. С. 386–397.
3. Каменська Т. О. *Внутрішній контроль і аудит в управлінні*: практ. посіб. Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2015. 375 с.
4. Сакун А., Юрченко А. Передумови виникнення внутрішнього аудиту в працях зарубіжних вчених. Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference. Milan, Italy 2020. pp. 121-125 pp. Available at: DOI: 10.46299/ISG.2020.II.VI URL: <https://isg-konf.com>
5. Старенька, О. М. *Роль міжнародних вимог в організації системи внутрішнього контролю*. Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць / За ред.: М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2019. № 1 (69). С. 129–138.
6. Sakun A. Zh., Keller Y. A. CONTROL AS THE MOST IMPORTANT FUNCTION IN MANAGEMENT SYSTEM OF OPERATING EXPENSE. Materials of X International scientific-practical online conference "CURRENT PROBLEMS AND TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF ACCOUNTING AND AUDIT", 15 april 2021. K.: NATIONAL AVIATION UNIVERSITY. pp. 19-21
7. Implementation Rules of Internal Audit and Internal Control System of Financial Holding Companies and Banking Industries. 2021. URL: <https://law.moj.gov.tw/ENG/LawClass/LawAll.aspx?pcode=G0380218> (дата звернення 12.02.2023).

*Сакун А. Ж., канд. економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування;
Лопушенко І. П., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна*

ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ

Потреба впровадження нових процедур, форм контролю банківського бізнесу актуальна тому, що необхідна поява нових методів управління ризиками, які виникли через повномасштабні військові дії на території України, що розпочалися з лютого 2022 року та здійснили негативний вплив як на економіку країни в цілому, так і на стан підприємництва зокрема. Через російське вторгнення український бізнес зіткнувся з низкою проблем – від припинення

роботи підприємств з міркувань безпеки до фізичного знищення виробничих потужностей. Як стверджують ЗМІ: 5 млн. українців залишилось без роботи, 60% населення стверджує про погіршення свого матеріального становища [1].

Внутрішній контроль представляє собою процес, що здійснюється певним організаційним управлінням та співробітниками для здобуття інформації. З ціллю отримати корисну інформацію для здійснення завдань, а саме дотримання законів та нормативних актів, раціональної діяльності та ефективності, для достовірної фінансової звітності. Система внутрішнього контролю як одна з функцій управління ґрунтується на тому, що вона включає комплекс організаційних заходів, методів, процедур, які здійснюються суб'єктами внутрішнього контролю з метою забезпечення збереження активів, забезпечення чіткого розмежування прав та обов'язків працівників, впорядкована та ефективна робота банківського бізнесу. Оцінка обґрунтованості та доцільності прийнятих управлінських рішень, виявлення відхилень і несприятливих ситуацій на основі поставлених цілей [2].

Регулювання діяльності банків і нагляд здійснюється Національним банком та іншими органами державної влади. Контроль ведеться за підрозділами внутрішнього і зовнішнього аудиту. Головною метою є фінансова стабільність банківської системи, безпека та упевненість клієнтів у тому, що все працює стабільно. Національний банк перевіряє ділову репутацію всіх власників та керівників банків, щоб захистити їхніх клієнтів від можливих зловживань. Керівники і власники повинні мати бездоганну ділову репутацію. Для контролю банківської сфери використовуються підходи: оцінка перспектив, професійне судження та фокус уваги. Ці методи допомагають передбачити і вчасно виявити проблеми, які можуть виникати в роботі. Професійне судження передбачає стійкість і безпечність банку при оцінюванні можливих ризиків. Оцінка перспектив виявляє майбутні ризики, проблеми конкретного банку для того, щоб попередити і вчасно зреагувати на негативні наслідки для самої банківської системи, партнерів та клієнтів. Фокус уваги на тих питаннях і банках, що становлять найбільшу небезпеку для сталості банківської системи України.

Національним банком України було ініційовано суттєве оновлення підходів до організації системи внутрішнього контролю (СВК) у банках України та банківських групах. Своє відображення зазначені регуляторні зміни знайшли у Положенні про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженому у липні 2019 року. Затвердження даного документа стало одним із найбільш вагомих кроків в напрямку чіткого врегулювання порядку здійснення банківських контрольних процедур[3]. Оновлені підходи до організації системи внутрішнього контролю змінюють підходи до моніторингу, вимог щодо регламентації, утвердження нових принципів організації; змінює участь робітників, деталізує повноваження та обов'язки суб'єктів системи внутрішнього контролю банку; процедури та види внутрішнього контролю; визначені нові компоненти системи внутрішнього контролю, змінюються критерії щодо оцінки системи; встановлено мінімальний перелік питань, що мають бути врегульовані у внутрішньобанківських документах та інше.

В умовах воєнного стану Національний банк України продовжує реалізацію комплексу взаємопов'язаних заходів у тому числі й внутрішнього контролю, спрямованих на підтримання фінансової стійкості та регулювання фінансового сектору. Ефективність СВК безпосередньо залежить від ефективності застосованих процедур контролю що мінімізують або усувають ризики бізнес-процесу та характеризується впливом реалізації управлінських рішень за результатами.

Якісна та ефективна система внутрішнього контролю повинна містити такі обов'язкові компоненти[4]:

- контрольне середовище;
- оцінка ризиків;
- контрольна діяльність;
- контроль за інформаційними потоками та комунікаціями;
- моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю.

Отже, банківська система, попри війну, працює в безперервному режимі, забезпечує платежі та розрахунки, надає фінансові послуги бізнесу й громадянам. Адекватна система прийняття рішень, ризик-менеджменту і внутрішнього контролю забезпечує надійність банку, в ній нічого не "спишуть на війну".

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кретов, Д. "Банківське кредитування корпоративного сектору в умовах воєнного стану". *Scientific Collection «InterConf»*, no. 141, Feb. 2023, pp. 45-48, <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2272>.

2. Сакун А. Позиція внутрішнього аудиту в системі внутрішнього контролю при формуванні організаційно-економічної діяльності підприємства *Scientific Foundations in Economics and Management: collective monograph / Sakun A.– etc. – International Science Group. – Boston: Primedia eLaunch, 2022. Pp. 112-119. Available at: DOI – 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.1 URL: https://isg-konf.com/scientific-foundations-in-economics-and-management/*.

3. Оновлено вимоги щодо організації системи внутрішнього контролю в банках та банківських групах / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/onovleno-vimogi-schodo-organizatsiyi-sistemi-vnutrishnogo-kontrolyu-v-bankah-ta-bankivskih-grupah>(дата звернення 11.02.2023)

3. Сакун А., Найденко С., Сундрунова Н. Розуміння внутрішньої системи контролю бізнес-процесів // *Innovative technologies in science and practice. Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference. Haifa, Israel. 2021. Pp. 89-92.* URL: <https://isg-konf.com>. Available at : DOI: 10.46299/ISG.2021.II.VI

4. Якими будуть системи управління ризиками, внутрішнього контролю та корпоративного управління на небанківському ринку – стартує громадське обговорення / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/yakimi-budut-sistemi-upravlinnya-rizikami-vnutrishnogo-kontrolyu-ta-korporativnogo-upravlinnya-na-nebankivskomu-rinku--startuye-gromadske-obgovorennya> (дата звернення 14.02.2023)